

הלכות הדרף היומי

מסכת נוזר

תוכן

- א. מי שנדרר ועבר על נזירותו אין נזקקין לו אלא א"כ מונה בהן איסור כימים שנהג בהם היתר ... דיו שלשים יום.....1
- ב. מעשר ... טעותו וכ"ש כוונתו.....2
- ג. מי שנדרר בניזר והלך להביא את בהמתו ומצאה שנגנבה אם עד שלא נגנבה בהמתו נזר הרי זה נזיר ואם משנגנבה בהמתו נזר אינו נזיר.....3
- ד. אין פותחין בנולד.....4
- ה. אבל פותחין בתנאי נולד.....5
- ו. היו מהלכין בדרך ואחד בא כנגדן אמר אחד מהן הריני נזיר שזה פלוני ... ששניכם נזירים שכולכם נזירים ... אינו נזיר אלא מי שלא נתקיימו דבריו ... הרתיע לאחוריו אינו נזיר

5

דף לב.

א. מי שנדרר ועבר על נזירותו אין נזקקין לו אלא א"כ מונה בהן איסור כימים שנהג בהם היתר ... דיו שלשים יום

כבר התבאר לעיל דף לא. משי שנדרר¹ בניזר ודמה שאינו נדרר, והיה נוהג היתר בנדררו ושתה יין², ולאחר זמן שאל לחכם והורהו שהוא נדרר ושהוא חייב בניזרות, הרי זה מונה משעה שנדרר, ומדברי סופרים שינהוג איסור כימים שנהג בהן היתר.

כיצד, הרי שנדרר שלשים יום ונהג היתר עשרה ימים, ונהג איסור עשרים יום ולאחר השלשים שאל לחכם ואסר לו, הרי זה מונה עשרה ימים מיום ששאל כנגד העשרה שנהג בהן היתר, ואם שתה או גלה או נטמא בעשרה ימים אלו מכין אותו מכת מרדות.

¹ רמב"ם הלכות נזירות פרק ד הלכה יג – טו

² בדקדוק נקט רבינו ושתה יין מפני שאינו סותר משא"כ תגלחת או טומאה שסותר כמ"ש בפ"ו. מעשה רקח שם.

הלכות הדף היומי

מסכת נויר

במה דברים אמורים בנזירות מועטת³, אבל בנזירות מרובה י"א⁴ שדין שינהוג שלשים יום בנזירות אף על פי שעבר על נזירותו המרובה כל ימיו, ואם לא נהג איסור בעצמו אין נזקקין לו כלל. שאם בא לישאל על נדרו אין מתירין לו נדרו כלל. וי"א⁵ שגם בימים מרובים צריך לנהוג איסור כימים שנהג היתר.

וכבר התבאר במסכת נדרים דף כ. שמי שאסר על עצמו בשר ויין ועבר ובא להתיר נדרו שמתירין בו מיד, ואינו צריך לנהוג איסור כימים שנהג בהם היתר, כיון שיש חשש מכשול בדבר.

מיהו יש אומרים אם נראה לחכם שיכול לעמוד על עצמו ולא יעבור עוד, אין מתירין לו עד שינהוג איסור כימים שנהג בהם היתר.

במה⁶ דברים אמורים שצריך לנהוג איסור כימים שנהג בהם היתר בימים מועטים, כלומר שנהג היתר בימים מועטים אבל במרובים כלומר שנהג היתר ימים מרובים דיו שלשים יום. וי"א⁷ שגם בימים מרובים צריך לנהוג איסור כימים שנהג היתר.

ב. מעשר ... טעותו וז"ש כוונתו

כבר התבאר לעיל דף לא: שהמכנים⁸ צאן לדיר והתחילו לצאת אחת אחת והוא מונה, וטעה במניין וקרא לשמיני או לשלמטה ממנו עשירי או שקרא לשנים עשר או שלמעלה ממנו עשירי לא נתקדשו, שהרי הקדש טעות אינו הקדש.

אבל אם קרא לתשיעי או לאחד עשר עשירי, נתקדשו, ודבר זה הלכה מפי הקבלה נשמע שהטעות מתקדשות למעשר, שלמעלה ממנו ושלמטה ממנו, אבל לא שלפניהם ושלאחריהם, אפילו קרא לתשיעי עשירי, ולעשירי תשיעי, ולאחד עשר עשירי, בין בטעות בין בכוונה⁹ שלשתן מוקדשים. וי"א¹⁰ שאם קרא בכונה אינו חל.

³ קי"ל דכל בד"א אינו אלא לפרש כלומר דת"ק נמי דהיינו רבנן בנזירות מועטת קא מיירו ומשום הכי פסק רבינו כר' יוסי. רדב"ז שם

⁴ רמב"ם שם שו"ע ונו"כ יו"ד שם רח ג ד

⁵ ש"ך שם יג לפסוק כהתוס' ושאר פוסקים דאפילו בימים מרובים צריך לנהוג איסור כימים שנהג היתר

⁶ שו"ע ונו"ח שם רח ג ד

⁷ ש"ך שם יג לפסוק כהתוס' ושאר פוסקים דאפילו בימים מרובים צריך לנהוג איסור כימים שנהג היתר

⁸ רמב"ם הלכות בכורות פרק ח הלכה א

⁹ דרב נחמן (נזיר ל"ב ע"א) נשאר בקושיא, ועוד יחיד הוא גבי רב חסדא ורבה בר הונא. אור שמח שם

¹⁰ תוס' שם כרב נחמן ועיין מל"מ שכי"ג מהירושלמי.

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת נזיר

ג. מי שנדרר בנזיר והלך להביא את בהמתו ומצאה שנגנבה

אם עד שלא נגנבה בהמתו נזר הרי זה נזיר ואם

משנגנבה בהמתו נזר אינו נזיר

מי שנדרר בנזיר¹¹ והלך להביא קרבנותיו שנזר על דעת שיביאם במלאת ימי נזרו, מצאן שנגנבו או נגנבה בהמה מהן, אם עד שלא נגנבה הבהמה נזר הרי זה נזיר, ואין פותחין לו בנולד ולומר, אילו היית יודע שתגנב הבהמה, מי היית נודר, שאין פותחין לאדם בנולד¹².

ואם אחר שנגנבה או שאבדה או שמתה נזר אינו נזיר כלל¹³, שזה נזר בטעות¹⁴. וי"א¹⁵ שהרי הוא נזיר¹⁶, אך יכול החכם להתירו בפתח, אילו היית יודע שנגנבה הבהמה, מי היית נודר, ואם יתיר לו אינו נזיר.

¹¹ רמב"ם הלכות נזירות פרק ב הלכה ב

¹² רדב"ז שם, דע"כ רישא אפילו בשאלת חכם דהא הביא מעות של נחום המדי דאי ברישא בהיתר חכם סני שפיר היתר נחום המדי אלא ודאי דהיתר חכם לא סני דאין פותחין בנולד. לח"מ שם.

¹³ לח"מ בדעת הרמב"ם שם

¹⁴ וא"ת לדעת רבינו ז"ל שמשמע שנדרר על דעת שיביאם שלא הזכיר כן בפירוש ואעפ"כ אמר דלא הוי נדר כלל אמאי הא אינו מוטעה בעיקר הנדר ובנדדים דף כה: במי שראה אנשים מרחוק וכו' ואמר להן הרי הן עליכם קרבן כיון שקרב אליהם והביט והרי הן אביו ואחיו הרי אלו מותרין וכתב שם הרב ב"י ז"ל טעמא בשם הר"ן ז"ל דטעמא שהוא מוטעה בעיקר הנדר שלא היה דעתו מעולם על אביו וכל שיש בעיקר הנדר מעות אין פיו ולבו שוים ובטל מעצמו ומשום הכי בקונם אשתי בעינן שיאמר בפירוש שנגנבה את כיסי דאי לא אף על פי שהיה בדעתו בשביל כך מ"מ כיון דלהדיר את אשתו נתכוון ליכא מעות בעיקר הנדר וכו' ע"כ. א"כ הכא נמי כיון דלהזיר את עצמו נתכוון אף על פי שהיה בדעתו שהיו הבהמות קיימין אין זה מוטעה בעיקר הנדר. ונראה לי דרבינו ז"ל לית ליה התם טעמא דהר"ן ז"ל אלא טעמא משום דהוי כאילו פירש בהדיא שלא אסר עליהם וכן כתב שם הוא ז"ל הרי זה כמו שפירש שהדבר מוכיח שלא אסר עליהם וכו' וא"כ הוי דומיא דנגנבה את כיסי דגם כאן הוי פירש בהדיא כמו התם וכן הכא איירי באופן שהדבר מוכיח שנדרר על דעת כן וכיון דאיכא הוכחה הוי כאילו פירש והוי נדרר מעות.

¹⁵ דעת תוס' והרא"ש שם

¹⁶ שהרי אינו מוטעה בעיקר הנדר שהרי היתה כונתו לנזור, ולכאורה כיון שבנדדים כה: פסקי' שזהו המגדיר נדר מעות א"כ ה"ה הכא והלכה כשיטתו זו וצ"ע. ועיי' ערוך השולחן העתיד הלכות נזירות סימן ד סעיף זשכתב נראה ברור שגם דעת הרמב"ם כן הוא, ומקורו מזה הירושלמי וקיצר בלשונו. וזה שכתב והלך להביא קרבנותיו שנזר על דעת שיביאם במלאת ימי נזרו וכו', ג"כ כוונתו שפירש בשעת הנדר הריני נזיר על הבהמה שיש לי בבית וכדברי הירושלמי. הלח"מ האריך ולא מצאתי טעם כעיקר בדבריו ובמה שרצה לעשות מחלוקת בין הרמב"ם והר"ן, והדברים ברורים כמ"ש והרמב"ם סובר כהר"ן, ולדינא גם התוס' והרע"ב מודים לזה אלא שפירשו המשנה באופן אחר וכמ"ש

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת נזיר

אולם אם אמר הריני נזיר על הבהמה שיש לי בבית והלך ומצא שנגנבה, אם משנגנבה אין זה נזיר¹⁷.

ראה בהמה עוברת בשוק ואמר הריני נזיר על בהמה זאת שעברה כשאקנה אותה, אפילו משנגנבה בהמה, הרי הוא נזיר, וכן אם סבור שיש לו ונמצא שאין לו, שהרי הוא כעשיר שהעני שודאי לא תיפקע ממנו נזירותו משום כך.

דף לב:

ד. אין פותחין בנולד

כבר התבאר במסכת נדרים דף סד. שאין פותחין¹⁸ להתיר נדר או נזירות אלא בדבר ההווה ורגיל ומצוי הרבה, שנאמר לו אילו היית יודע שיארע דבר זה לא היית נודר, שמכיון שאותו נולד מצוי הרבה אומדים אנו את דעתו שאילו היה מעלה בלבו נולד זה היה נמנע מלידור, וכיון שלא נדר אלא מפני שלא העלה דבר זה באותו שעה על לבו הרי זה כנדר טעות¹⁹.

אבל אין פותחין בדבר שאינו מצוי הרבה אלא נעשה נולד לעתים רחוקים. כיצד, כגון שאמר קונם שאני נהנה לפלוני או שאני נכנס לבית פלוני, ונעשה אותו פלוני תלמיד חכם²⁰ שהכל צריכין לו, או אותו בית, בית הכנסת, אין פותחין לו לומר אילו ידעת שיעשה פלוני זה תלמיד חכם או אותו בית הכנסת לא היית נודר, שעל ידי הפתח נעקר הנדר מעיקרו כדפירשנו ופתח כזה אינו עוקרו, שאף אם היה מעלה אותו על לבו לא היה נמנע בשבילו מלידור, כיון שאינו מצוי כל כך כי היה סבור שלא יהיה זה לעולם, ואפילו הוא אומר אילו הייתי יודע לא הייתי נודר אין בכך כלום, שאנן סהדי שאינו אמת.

¹⁷ ירושלמי מסכת נזיר פרק ה הלכה ג מזה אנו קיימין אם בשראה בהמה עוברת בשוק ואמר הריני נזיר על בהמה זאת שעברה אפילו משנגנבה בהמה נזיר אם כסבור שיש לו ונמצא שאין לו כך אנו אומרים היה עשיר והעני תיפקע ממנו נזירותו אלא אכן אנו קיימין באומר הריני נזיר על הבהמה שיש לי בתוך הבית והלך ומצאה שנגנבה אם עד שלא נגנבה הבהמה נזיר הרי זה נזיר אם משנגנבה הבהמה נזיר אין זה נזיר. ואפילו לתוס' כיון שפירש להדיא

¹⁸ שו"ע ונו"כ שם יב

¹⁹ ומכל מקום לא הוה ממש נדר בטעות כההיא דסימן רל"ב בנדרי שנגנות שאין צריך התרה כלל דהתם בשעת מעשה גופיה היה שונג שמעה באיזה ענין מה שאין כן כאן כ"כ ב"י בשם תשובת רמב"ן. מו"ק טז

²⁰ ואם הולך אותו פלוני ללמוד לא הוי נולד דדרך הוא בהולך ללמוד שנעשה אדם גדול, סמ"ג בשם התוס'. ש"ך שם כ

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת נוזר

וכן אם נדר לצום לזמן, ואח"כ נחלש ונעשה חולה, אין פותחים דאלו ידע שיחלש מחמת התענית לא היה נודר, שאינו רגיל ושכיח²¹.

ודברים אלו כשאנו פותחין לו בנולד, שאז אין מאמינין לו, אבל כשיבא מעצמו²² לפנינו סתם ואמר מתחרט אני, אף על פי שאפשר שעיקר החרטה באה לו מכח הנולד הזה, הרי זו חרטה ומתירין לו כיון שהוא יאמר מתחרט אני מעיקרו.

ה. אבל פותחין בתנאי נולד

אף על פי שאין²³ פותחין בנולד פותחין בתנאי נולד, כיצד, כגון נדר להיות נוזר קודם שחרב הבית ואחר כך חרב, אין פותחין לו לומר אילו ידעת שיחרב הבית כלום היית נודר, שהרי אינו דבר מצוי והווה הוא, אבל פותחין לומר אילו בא אדם והיה משקר לך ואומר שבאותה שעה חרב הבית, והיה עולה על דעתך שמא אומר אמת, כלום היית נודר, שזה ודאי אינו מתחרט מחמת הנולד שאינו מצוי אלא מחמת דברי אותו אדם, וכל כיוצא בזה.

אבל אם²⁴ היה יודע שהיה משקר כגון שהיה דר בירושלים, שודאי לא היה אפשר לומר לפניו שחרב, אז אין פותחין וכן כל כיוצא בזה.

ו. היו מהלכין בדרך ואחד בא כנגדן אמר אחד מהן הריני נוזר שזה פלוני ... ששניכם נוזרים שכולכם נוזרים ...

²¹ חי' רע"א שם בשם שו"ת רדב"ז

²² לבוש שם. ובט"ז יז הביא התוספות פרק אף על פי הקשו הא ר"ע התיר לבן כלבא שבוע נדרו על ידי שאמר אדעתא דגברא רבא מי נדרת והא אין פותחין בנולד ותירצו כיון שהלך רבי עקיבא לבי רב ודרך הוא בהולך לבי רב ללמוד שנעשה אדם גדול ע"כ. ותירוצו זה דוחק דמשמע בסוגיא לכאורה דבן כלבא שבוע לא ידע בשעת נדרו שר' עקיבא הלך לבי רב אבל מדברי הסמ"ג ותשובה להרמב"ן שמביא ב"י יש תירוצו אחר שם שהם מפרשים הא דאין פותחים בנולד פותחין הוא דאין פותחין אבל פותחין בהרטה מחמת נולד וכן הביא רמ"א בסעיף י"ג משום הכי לא קשה מן ר"ע דשם היה הרטה נמורה על הנדר מעיקרא לבן כלבא שבוע מחמת הנולד שנעשה רבי עקיבא תלמיד חכם ובפירוש אמר כן שמתחרט על הנדר מעיקרא מחמת כן שלא אסרו בנולד אלא אם אחרים פותחין לו בזה כדי שיתחרט מחמת הנולד והוא אינו אומר כלום שמתחרט מעיקרא רק שאומר על דעת זה לא נדרתי דבזה אמרינן שאין מתחרט אלא מן הנולד ואילך ולא מעיקרא והוא הדין אם אחר אמירה של אחרים אומר הוא בפירוש שמתחרט מעצמו שעשה נדר מתחילה מועיל וכן מבואר מדברי רמב"ם שמביא ב"י כאן שכתב אבל אם ניחם מעצמו כו' אף על פי שכתב ב"י שמדברי ר' יוסף בכור שור הלעיל לא משמע כן מ"מ יפה פסק רמ"א כאלו הגדולים שהם רבים אבל לע"ד נראה דגם בכור שור מודה בזה כיון שאומר בפירוש שעוקר הנדר מעיקר' ומתחרט מעצמו.

²³ שו"ע ונו"כ שם יג

²⁴ ש"ך שם כג

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת נזיר

אינו נזיר אלא מי שלא נתקיימו דבריו ... הרתיע

לאחוריו אינו נזיר

שנים²⁵ שהיו מהלכים בדרך וראו אחד בא כנגדן, ואמר אחד מן השנים זה ההולך כנגדנו שמעון הוא, ואמר חבירו ראובן הוא, ואמר זה הריני נזיר אם יהיה ראובן, ואמר האחר הריני נזיר אם יהיה שמעון, הגיע אליהם והרי הוא ראובן הרי זה נזיר, ואם היה שמעון הרי חבירו נזיר כמו שנדרו וכן כל כיוצא בזה, לא הגיע אליהם אלא חזר לאחוריו ונעלם מעיניהם, ולא ידעו מי הוא אין אחד מהן נזיר.

וכן ששה בני אדם שעמדו ואחד בא כנגדן ומרחוק לא נראה בבירור מי הוא זה, ואמר הראשון הריני נזיר אם זה הוא פלוני, והשני אמר הריני נזיר אם אין זה פלוני, והשלישי אמר להשנים הקודמים הריני נזיר אם אחד מכם נזיר כלומר דשם הוא פלוני או אינו פלוני הרי אחד מהם נזיר, והרביעי אמר הריני נזיר באם אחד מכם אינו נזיר שהרי ממ"נ אחד מהם אינו נזיר ודברי הרביעי כדברי השלישי אלא שהפכו הדברים, והחמישי אומר הריני נזיר ששניכם נזירים כלומר שאומר כן לשנים הראשונים ששניכם קבלתם עליכם נזירות לפי דמיוניכם ולכן אני סבור שעל שניכם חל נזירות, והששי אומר הריני נזיר שכולכם נזירים כלומר אני סבור שכולכם נזירים. אם אחד משנים הראשונים והשלישי והרביעי הם נזירים שנתקיימו דבריהם, והחמישי והששי אינם נזירים שהרי לא נתקיימו דבריהם. ואם זה האיש הבא כנגדם נרתע לאחוריו והלך לו ולא נודע כלל מי הוא, אין אחד מהם נזיר²⁶, כיון שנשאר בספיקות וספק נזירות להקל.

²⁵ רמב"ם הלכות נזירות פרק ב הלכה ח

²⁶ ובאמת יש לדקדק לפי התוס' בהרתיע לאחוריו דאין אחד מהם נזיר מטעם דספק נזירות להקל, וקשה הא ברביעי ובשלישי אין כאן ספק שהרי אחד מהראשון והשני וודאי נזיר שהרי אותו שהיה בא כנגדם בהכרח או ראובן או אינו ראובן, ולפי' הרמב"ם א"ש דשמו אינו לא ראובן ולא שמעון. אך באמת מדברי התוס' [בד"ה הרתיע] מתבאר דהך דינא דהרתיע אינו אלא בשנים הראשונים ע"ש, ולפי' לדבריהם באמת השלישי והרביעי בהרתיע לאחוריו הוויין נזירים. [ותירוץ דאביי שם כגון דאמר אי נמי לאו פלוני הוא וכו' השמיט הרמב"ם דאין בו שום רבותא, והתוס' ל"ד. כתבו דקמ"ל דתוך כדי דיבור יכול לחזור בו ע"ש ג"כ אין שום רבותא ודין ידוע הוא. ערוך השולחן העתיד הלכות נזירות סימן ה סעיף ט

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>